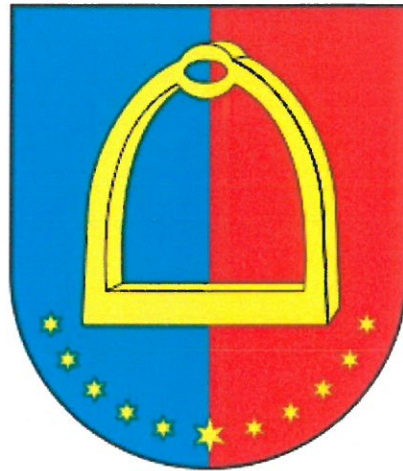

*Załącznik do uchwały Nr XXXVI/205/2017
Rady Gminy Czarnożyły z dnia 28 grudnia 2017 roku*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH NA ROK 2018**

Wśród różnych problemów społecznych w naszym kraju te związane z alkoholem są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale i całe społeczeństwo. W Polsce alkohol jest produktem legalnym, jednak konieczne jest, aby był traktowany w sposób szczególny. Z jednej strony generuje zyski dla producentów, daje możliwości zatrudnienia, przynosi dochody w formie akcyzy i w formie opłat za zezwolenia dla samorządów. Z drugiej jednak strony jest substancją toksyczną i psychoaktywną powodującą szkody zdrowotne, społeczne, ekonomiczne. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu.

Dlatego problemy związane z alkoholem są przedmiotem działań zarówno administracji rządowej, jak i samorządów lokalnych, a wspierają je również organizacje pozarządowe.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 600 tysięcy, zaś osób pijących szkodliwie na około 2,5 miliona. Jednak należy pamiętać, że szkód wyrządzonych przez alkohol nie przypisuje się wyłącznie alkoholikom i osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji, bowiem na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy. To z kolei oznacza, że celem działań podejmowanych zarówno przez administrację rządową, jak i samorządową m.in. w ramach gminnych programów, jest zmniejszenie problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Tak więc działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol skierowane będą do wszystkich mieszkańców – również tych niepijących.

W celu dianozy problematyki związanej ze spożywaniem alkoholu na terenie Gminy Czarnożyły, przeprowadzono badanie w formie ankietowej. Dodatkowo skorzystano z informacji uzyskanej z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnożyłach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnożyłach, Komisariatu Policji w Białej, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie w Gminie Czarnożyły.

Z informacji Komisariatu Policji w Białej wynika, że w roku 2016 na terenie Gminy Czarnożyły odnotowano:

- przestępstwo kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości - 8 osób,
- wykroczenia kierowania samochodem w stanie po użyciu alkoholu - 1 osoba,
- przestępstwo kierowania rowerem w stanie nietrzeźwości - 14 osób,
- wykroczenia kierowania rowerem w stanie po użyciu alkoholu - 2 osoby,
- nietrzeźwych osób nieletnich – 1 osoba.

Ze statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnożyłach wynika, że w roku 2016 - 3 rodziny korzystały z pomocy materialnej objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez conajmniej jednego członka rodziny., w 2015 były to 2 rodziny, natomiast w 2014r. - 5 rodzin.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie w Gminie Czarnożyły został powołany przez wójta Gminy Czarnożyły 12.09.2011r. W skład Zespołu wchodzi 9 osób, przedstawicieli:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnożyłach,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Policji
4. Szkół gminnych
5. Zakładu Opieki Zdrowotnej
6. Zespołu Kuratorskiej Służby Sadowej w Sądzie Rejonowym w Wieluniu.

W roku 2016 do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego wpłynęły 3 formularze Niebieska Karta część A, z czego 2 procedury zostały zainicjowane ze strony funkcjonariuszy policji, jedna ze strony pracowników GOPS w Czarnożyłach

Warto dodać, że zgodnie ze stanem na dzień 30 listopada 2017 roku na terenie gminy istnieje 13 punktów sprzedaży alkoholu w tym: 11 sklepów i 2 bary. Dla porównania zgodnie ze stanem na ostatni dzień roku, w roku 2014 było: 17 punktów sprzedaży alkoholu w tym: 16 sklepów i 1 bar; w roku 2015: 16 punktów sprzedaży alkoholu w tym: 14 sklepów i 2 bary; w roku 2016: 14 punktów sprzedaży alkoholu w tym: 12 sklepów i 2 bary.

Limit ustalony przez Radę Gminy, uchwałą Nr XXII/170/01 z dnia 30 sierpnia 2001 roku, limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierającej powyżej 4,5% alkoholu wynosi:

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 30 punktów,

- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 10 punktów.

W badaniach ankietowych udział wzięli:

- dorośli mieszkańcy gminy - 74 osoby,
- uczniowie klasy VII szkoły podstawowej w Czarnożyłach - 38 osoby (wiek 13 lat), klasy II gimnazjum w Czarnożyłach - 40 osoby (wiek 14 lat) i klasy III gimnazjum w Czarnożyłach 36 osób (wiek 15 lat) - łącznie 114 uczniów.

Dla stwierdzenia, który z problemów wydaje się wskazanym wyżej uczniom najpoważniejszy, zapytano czy wśród ich znajomych są osoby uzależnione od środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych i innych zachowań ryzykownych.

Wyniki przedstawia poniższa tabela:

Osoby uzależnione od:	TAK	NIE
narkotyków, dopalaczy	9,65%	90,35%
alkoholu	50,88%	49,12%
papierosów	62,28%	37,72%
komputera, internetu	81,58%	18,42%
telefonu	81,58%	18,42%
zakupów	42,11%	57,89%
„fast foodów”	41,23%	58,77%
inne	-----	-----

Dorośli ankietowani w 86% stwierdzili, że na terenie Gminy Czarnożyły występuje problem alkoholizmu. W tym 68% ankietowanych mężczyzn potwierdziło, że ich zdaniem w/w problem istnieje, i aż 96% kobiet. Zapytani, czy alkoholizm to choroba w 90% potwierdzili, że tak - 88% ankietowanych kobiet odpowiedziało twierdząco i 93% ankietowanych mężczyzn.

Ankieta dotyczyła również częstotliwości spożywania alkoholu oraz rodzaju spożywanego alkoholu. Wyniki przedstawiają poniższe tabele.

Tab.1. Częstość spożywania alkoholu z podziałem na płeć.

	Kobiety	Mężczyźni
Nie piję alkoholu	24%	21%
Prawie codziennie	0%	4%
Więcej niż raz w tygodniu	0%	10%
Kilka razy w miesiącu	8%	41%
Okazjonalnie (kilka razy w roku)	68%	24%

Tab.2. Rodzaj spożywanego alkoholu z podziałem na płeć.

	Kobiety	Mężczyźni
Piwo	18%	59%
Wino	64%	4%
Wódka i inne alkohole wysokoprocentowe	18%	33%
Inne	0%	4%

Dorośli zapytani czy posiadają dostateczną wiedzę na temat uzależnień w 69% potwierdzili znajomość problemu (67% badanych kobiet i 72% mężczyzn).

Czarnożyłska młodzież zapytana czy kiedykolwiek piła alkohol odpowiedziała:

- Nie, nigdy nie próbowałem/łam - 27%
- Spróbowałem/łam, ale nie piję - 39%
- Tak – 34%.

Rodzaj spożywanego alkoholu to najczęściej piwo - 44%, kolejno: wino -27%, wódka -23%, inne-6%.

Powodem spożywania alkoholu przez młodzież jest ich zdaniem kolejno:

- "szpan"
- czas spotkań z rówieśnikami
- na dyskotece
- spożywanie za namową kolegów
- żeby zapomnieć o problemach w domu
- żeby zapomnieć o problemach w szkole.

Warto dodać, że młodzież biorąca udział w ankiecie w większości deklaruje ochotę w uczestniczeniu w programach z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi organizowanych na terenie szkoły.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadania określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Cel operacyjny 2 Narodowego Programu Zdrowia obejmuje profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Zgodnie z art. 4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) -----
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez

odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności do alkoholu, leczenie osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania i sposoby realizacji określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy i pomocy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Odpowiedzialnymi za realizację zadań ujętych w programie są głównie: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnożyłach, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnożyłach, Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Czarnożyłach, Sąd Rejonowy w Wieluniu, Komisariat Policji w Białej, placówki edukacyjne: szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne oraz inne instytucje i osoby zajmujące się problematyką.

Na realizację zadań ujętych w programie w roku 2018 przewidziano kwotę **48.000,00zł**. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki uzyskane w ramach opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Szczegółowe decyzje o przeznaczeniu i wielkości środków na poszczególne zadania podejmować będzie Wójt Gminy.

Cel główny programu:

Profilaktyka i ograniczenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu.

Cele szczegółowe:

- promocja zdrowego stylu życia,
- racjonalna i efektywna profilaktyka,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy,
- profesjonalna pomoc terapeutyczno-profilaktyczna.

Wskaźnikami realizacji programu i miernikami efektywności programu będzie m.in. liczba udzielonych porad, liczba uczestników programów i zajęć, liczba programów i zajęć, liczba przeprowadzonych kampanii społecznych i ilość zakupionych materiałów edukacyjnych, liczba przeprowadzonych szkoleń i liczba uczestników szkoleń, ilość przeprowadzonych badań, liczba osób zgłoszonych do GKRPA, ilość odbytych spotkań przez GKRPA, liczba wniosków na badanie przez biegłych i do sądu, ilość kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ilość wydanych opinii w sprawie o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania realizujące cele programu zostały przedstawione poniżej w ujęciu tabelarycznym.

RAMOWY PLAN REALIZACJI I FINANSOWANIA ZADAŃ PROGRAMU

Lp.	Cel do realizacji	Zadania szczegółowe	Kierunek działań określony w Narodowym Programie Zdrowia
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin. Finansowanie bieżących kosztów działalności punktu (m.in. wynagrodzenie dla specjalistów i osób dyżurujących, zakup materiałów, wyposażenia). 2. Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Wieluniu oraz grupami terapeutycznymi w zakresie udzielania fachowej pomocy osobom uzależnionych i członkom ich rodzin. 3. Finansowanie innych działań indywidualnych i grupowych mających na celu pomoc osobom uzależnionym w przezwyciężeniu nałogu oraz pomoc członkom ich rodzin. 	3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie. 2. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. 3. Realizowanie i wspieranie procedury „Niebieskie Karty”. 4. Kierowanie do specjalistycznych placówek. 5. Finansowanie kursów, szkoleń itp. dla osób pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemem alkoholowym lub przemocy domowej, w celu zwiększenia ich kompetencji. 6. Organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych. 7. Finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz przemocą. 8. Wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych lub przemocy poprzez prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji. 9. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości 	3.1.1. Edukacja zdrowotna 3.1.2. Szkolenia kadr

	<p>przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.</p>	
<p>III.</p> <p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>1. Finansowanie wyjazdów dzieci i młodzieży połączonych z zajęciami o charakterze promocji zdrowia, edukacyjnym i profilaktycznym.</p> <p>2. Realizacja programów profilaktycznych i działań profilaktycznych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>3. Dofinansowywanie lokalnych imprez połączonych z realizacją działań profilaktycznych lub/i edukacji zdrowotnej, realizacja środowiskowych programów profilaktycznych.</p> <p>4. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.</p> <p>5. Podejmowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla sprzedawców napojów alkoholowych.</p> <p>6. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu oddziaływań profilaktycznych.</p> <p>7. Dofinansowanie konkursów organizowanych w szkołach, świetlicach czy innych imprezach lokalnych o charakterze rozrywkowym, sportowym dla dzieci i młodzieży o tematyce profilaktycznej.</p> <p>8. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz materiałów dydaktycznych i naukowych.</p> <p>9. Organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych o treści profilaktycznej w celu wykształcenia postaw i umiejętności służących w życiu w trzeźwości i bez nałogów (w tym: finansowanie spektakli teatralnych, muzycznych, widowisk profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej, itp.).</p> <p>10. Uczestnictwo w kampaniach edukacyjnych.</p> <p>11. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.</p> <p>12. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemem alkoholowym, a także w systemie przeciwdziałania przemocy.</p> <p>13. Wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy poprzez prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji.</p> <p>14. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i</p>	<p>3.1.1. Edukacja zdrowotna</p> <p>3.2. Profilaktyka</p> <p>3.1.2. Szkolenia kadr</p>

	<p>realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych.</p> <p>15. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki oraz promocja zdrowego trybu życia.</p> <p>16. Prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych w środowisku lokalnym i monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.</p> <p>17. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.</p> <p>18. Zapewnienie posiłku dzieciom uczestniczącym w programach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>19. Wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.</p> <p>20. Prowadzenie działań z zakresu promocji zdrowia.</p>	
IV.	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</p>	<p>3.3.4 Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.</p> <p>3.2. Profilaktyka</p>
V.	<p>Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>	<p>3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów.</p>
VI.	<p>Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.</p>	<p>3.3.3. Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu</p>

<p>VII.</p>	<p>Działalność GKRPA w Czarnożyłach oraz zapewnienie możliwości realizacji programu</p>	<p>Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy do nich w szczególności inicjowanie działań i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy do nich w szczególności inicjowanie działań w zakresie określonym w ust.1 ustawy oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, które odbywa się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpatrywanie wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnożyłach. - kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania zakładu leczniczego oraz finansowanie kosztu sporządzenia opinii. - kierowanie do sądu wniosków o wydanie postanowienia zobowiązującego osobę do poddania się leczeniu odwykowemu. <p>Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniuje zgodność lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy dotyczącymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży, - zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. <p>GKRPA może również dokonywać kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wójta). Członkowie komisji biorą udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.</p> <p>Za udział w posiedzeniu Członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnożyłach przysługuje wynagrodzenie w postaci trzykrotnej diety przysługującej pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.</p> <p>Zakup wyposażenia i usług niezbędnych do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnożyłach i realizacji programu.</p> <p>Finansowanie szkoleń i kursów dla członków GKRPA w Czarnożyłach oraz koordynatora programu.</p> <p>Pokrycie kosztu delegacji dla członków GKRPA oraz koordynatora programu.</p>
--------------------	--	---